

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 8Co/202/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5808899651
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 02. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Táňa Rapčanová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2019:5808899651.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Táne Rapčanovej a členiek senátu Mgr. Zuzany Hartelovej a Mgr. Anny Mihálikovej v právnom spore žalobcu: D. T., nar. XX.XX.XXXX, bytom Q., ul. P. F. č. XXX, zastúpený splnomocneným zástupcom JUDr. Miroslavom Sládekom, advokátom so sídlom F., ul. M. XX/XX, proti žalovaným: 1/ COOP Jednota Trstená, spotrebne družstvo, so sídlom Trstená, ul. Hattalova č. 100, IČO: 36 012 815, 2/ D. P., nar. XX.XX.XXXX, bytom Q., ul. X. E. č. XXX/X, 3a/ R. A., nar. XX.XX.XXXX, bytom Q., ul. W. č. XXX/XX, 3b/ L. A., nar. XX.XX.XXXX, bytom Q., ul. J. č. XXX/XX, 3ca/ Q. A., nar. XX.XX.XXXX, bytom Q., ul. J. č. XXX/XX, 3cb/ Mgr. D. A., nar. XX.XX.XXXX, bytom Q., ul. J. č. XXX/XX, (žalovaní v rade 3ca/ - 3cb/ právni nástupcovia po neb. D. A., nar. XX.XX.XXXX, naposledy bytom Q., ul. J. č. XXX/XX, zomr. XX.XX.XXXX), 3d/ E. P., nar. XX.XX.XXXX, bytom F., ul. R. č. XXX/X, 3f/ L. S., nar. XX.XX.XXXX, bytom Q., ul. Z. E. č. XXXX/X, (žalovaní v rade 3a/ - 3d/ a 3f/ právni nástupcovia po neb. R. A., nar. XX.XX.XXXX, bytom Q., ul. W. č. XXX/XX, zomr. XX.XX.XXXX), 4a/ E. R., nar. XX.XX.XXXX, bytom A. č. XXX, 4b/ D. R., nar. XX.XX.XXXX, bytom A. č. XXX, 4c/ nesvojprávna E. R., nar. XX.XX.XXXX, bytom A. č. XXX, zastúpená opatrovníkom E. R., žalovaný 4a/ (žalovaní 4a/ - 4c/ právni nástupcovia po neb. O. R., nar. XX.XX.XXXX, naposledy bytom A. č. XXX, zomr. XX.XX.XXXX), 5a/ E. M., nar. XX.XX.XXXX, bytom Q., ul. T. č. XX, 5b/ P. M., nar. XX.XX.XXXX, bytom Q., F. Ľ. R. č. XXX/XX, 5c/ I. E., nar. XX.XX.XXXX, bytom Q., ul. A. č. XXXX/X, (žalovaní 5a/ - 5c/ právni nástupcovia po neb. P. M., nar. XX.XX.XXXX, naposledy bytom Q., ul. T. č. XX/XX, zomr. XX.XX.XXXX), 6a/ R. P., rod. T., nar. XX.XX.XXXX, bytom W. - U., ul. H. č. XXX/XX, 6b/ E. E., rod. T., nar. XX.XX.XXXX, bytom Q. - P. U., ul. W. č. XX, 6c/ D. T., nar. XX.XX.XXXX, bytom W. č. XXX (žalovaní 6a/ - 6c/ právni nástupcovia po neb. I. T., nar. XX.XX.XXXX, naposledy bytom W., U. č. XXX, zomr. XX.XX.XXXX), 7b/ Mgr. O. T., nar. XX.XX.XXXX, bytom P. F. Q. č. XXX, 7c/ I. R., nar. XX.XX.XXXX, bytom F. č. 54 (žalované 7b/ a 7c/ právni nástupcovia po neb. A. J., nar. XX.XX.XXXX, naposledy bytom Q., ul. U. č. XX/XX, zomr. XX.XX.XXXX ako aj zomrelej I. J., nar. XX.XX.XXXX, naposledy bytom F. č. XXX, zomr. XX.XX.XXXX) 8/ D. P., nar. XX.XX.XXXX, bytom Q., W. č. XXXX/XX, žalovaní 1/, 2/, 3a/, 3b/, 3c/, 3cb/, 3d/, 3f/, 4a/, 4b/, 4c/, 5a/, 5b/, 5c/, 6a/, 6b/, 6c/, 7b/, 7c/ a 8/ zastúpení splnomocneným zástupcom JUDr. Jozefom Polákom, advokátom so sídlom C. P., ul. S. č. XXXX, o vyslovenie platnosti právneho úkonu relatívne neplatného, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Námestovo č. k. 2C/161/2008-273 zo dňa 03. novembra 2016 v spojení s dopĺňacím rozsudkom č. k. 2C/161/2008-360 zo dňa 26. júna 2018, takto

rozhodol:

rozsudok okresného súdu v spojení s dopĺňacím rozsudkom vo výroku, ktorým súd žalobu zamieta v celom rozsahu a vo výroku, ktorým žalobca je povinný nahradiť žalovaným 1. až 8. rade trovy konania v plnej výške určenej v samostatnom uznesení po právoplatnosti vo veci samej p o t v r d z u j e.

Výroky, ktorým súd žalobu vo vzťahu k žalovaným v 5a/, v 5b/ a v 5c/ rade zamieta v celom rozsahu a žalobca je povinný nahradiť žalovaným v 5a/, v 5b/ a v 5c/ rade trovy konania v plnej výške určenej v samostatnom uznesení po právoplatnosti vo veci samej, zostávajú n e d o t k n u t é.

Žalovaní 1/, 2/, 3a/, 3b/, 3ca/, 3cb/, 3d/, 3f/, 4a/, 4b/, 4c/, 5a/, 5b/, 5c/, 6a/, 6b/, 6c/, 7b/, 7c/, 8/ m a j ú voči žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Námestovo rozsudkom č. k. 2C/161/2008-273 zo dňa 03.11.2016 žalobu zamietol v celom rozsahu (výrok I) (vo vzťahu k žalovaným 1/, 2/, 3a/, 3b/, 3ca/, 3cb/, 3d/, 3f/, 4a/, 4b/, 4c/, 6a/, 6b/, 6c/, 7a/ a 8/ - poznámka odvolacieho súdu). Žalobcu zaviazal nahradiť žalovaným 1/ až 8/ rade trovy konania v plnej výške určenej v samostatnom uznesení po právoplatnosti vo veci samej (výrok II.).

Rozhodnutie odôvodnil tým, že žalobca sa žalobou domáhal určenia neplatnosti kúpnej zmluvy zo dňa 14.02.2002 uzatvorenej medzi žalovaným 2/ a žalovaným 1/, ktorej vklad bol povolený dňa 19.03.2002 Katastrálnym úradom v Žiline, Správou katastra v Tvrdošíne, pod č. V 193/2002-109, kúpnej zmluvy zo dňa 15.02.2002 uzatvorenej medzi pôvodne žalovaným 3/ a žalovaným 1/, ktorej vklad bol povolený dňa 19.03.2002 Katastrálnym úradom v Žiline, Správou katastra v Tvrdošíne pod č. V 193/2002-110, kúpnej zmluvy zo dňa 18.02.2002 uzatvorenej medzi pôvodne žalovanou 4/ a žalovaným 1/, ktorej vklad bol povolený dňa 19.03.2002 Katastrálnym úradom v Žiline, Správou katastra v Tvrdošíne pod č. V 193/2002-111, kúpnej zmluvy zo dňa 18.02.2002 uzatvorenej medzi pôvodne žalovaným 5/ a žalovaným 1/, ktorej vklad bol povolený dňa 19.03.2002 Katastrálnym úradom v Žiline, Správou katastra v Tvrdošíne pod č. V 193/2002-112, (v tejto časti konanie zastavené uznesením súdu sp. zn. 2C/161/2008 z 11.05.2016), kúpnej zmluvy zo dňa 18.02.2002 uzatvorenej medzi pôvodne žalovaným 6/ a žalovaným 1/, ktorej vklad bol povolený dňa 19.03.2002 Katastrálnym úradom v Žiline, Správou katastra v Tvrdošíne pod č. V 193/2002-113 a kúpnej zmluvy zo dňa 11.02.2002 uzatvorenej medzi žalovaným 7/ a žalovaným 1/, ktorej vklad bol povolený dňa 15.02.2002 Katastrálnym úradom v Žiline, Správou katastra v Tvrdošíne pod č. V 193/2002-113. Žalobný návrh odôvodnil tým, že pôvodne žalovaní 2/ až 7/ sú členmi Urbáru Trstená, pozemkového spoločenstva a ako členovia pozemkového spoločenstva boli spoluvlastníkmi podielu spoločnej nehnuteľnosti - hotela Roháč zapísanej na LV č. XXXX, súp. č. XXX na parcele č. 555 a 556 v k.ú. Q. a pozemkov parc. č. 555 zastavané plochy o výmere 1357 m² a č. 556 zastavané plochy a nádvoria o výmere 392 m², zapísaných na LV č. XXXX. Žalobou napádanými kúpnyimi zmluvami pôvodne žalovaní 2/ až 7/ previedli na žalovaného 1/ svoje podiely na uvedených nehnuteľnostiach, hoci žalobca má zákonné predkupné právo na odpredávané spoluvlastnícke podiely spoločnej nehnuteľnosti podľa ust. § 7 zák. č. 181/1995 Z. z. o pozemkových spoločenstvách (ďalej len „zákona o pozemkových spoločenstvách“) a § 140 Občianskeho zákonníka. Podiel k spoločným nehnuteľnostiam tak boli žalovaní 2/ a 7/ povinní ponúknuť na predaj všetkým spoluvlastníkom nehnuteľností a ostatní spoluvlastníci nehnuteľností, keďže sa jedná o spoločné nehnuteľnosti patriace spoluvlastníkom, ktorí vytvorili Urbárske pozemkové spoločenstvo v Trstenej, vrátane žalobcu, čo pôvodne žalovaní 2/ - 7/ neurobili, čím bolo porušené jeho zákonné predkupné právo ako podielového spoluvlastníka nehnuteľnosti. Žalobca mal za to, že má naliehavý právny záujem na určovacej žalobe podľa § 80 písm. c/ Občianskeho súdneho poriadku, ďalej len „O. s. p.“, nakoľko bez tohto určenia by bolo ohrozené jeho právo, resp. jeho právne postavenie by sa stalo neistým. Z dôvodu, že žalovaný 1/ kúpnu zmluvou zo dňa 07.09.2009, ktorej vklad bol povolený Správou katastra Tvrdošín pod č. V 1333/09 previedol spoluvlastnícky podiel, ktorý nadobudol na základe kúpnych zmlúv uzavretých s pôvodne žalovanými 2/ až 7/ v príslušných spoluvlastníckych podielov k hotelu Roháč a súvisiacim pozemkom na D. P. súd na návrh žalobcu uznesením č. k. 2C/161/2008-65 zo dňa 21.07.2011 rozhodol tak, že rozšíril žalobný návrh o určenie, že vlastníkom nehnuteľností v k. ú. Q. zapísanými na LV č. XXXX pre obec a k. ú. Q. pod A stavba so súp. č. XXX hotel Roháč na parcele č. 555 a 556 k. ú. Q. na D. P. pod B713 a nehnuteľností v k. ú. Q., zapísané na LV č. XXXX pre obec a k. ú. Q., pod A pozemok CKN parc. č. 555 zastavené plochy a nádvoria o výmere 1357 m², CKN parc. č. 556 zastavané plochy a nádvoria o výmere 392 m², na D. P., pod B713 je žalovaný 2/ 2400/3225600 úč., je pôvodne žalovaný 4/ 3600/3225600 úč., je pôvodne žalovaný 6/ 11800/3225600 úč. a prevedené spoluvlastnícke podiely žalovaným 1/ kúpnu zmluvou zo dňa 07.09.2009, ktorej vklad bol povolený Správou katastra Tvrdošín pod č. V 1333/09 na D. P. v príslušných spoluvlastníckych podieloch patria do dedičstva po pôvodných žalovaných 3/ a 7/ a zároveň na návrh žalobcu tým istým uznesením pripustil vstup D. P. ako žalovaného 8/ ako ďalšieho účastníka konania. Na návrh žalobcu uzneseniami sp. zn. 2C/161/2008 z 11.08.2015 a 11.05.2016 rozhodol tak, že zastavil konanie v časti určenia, že vlastníkom žalovaného podielu je pôvodne žalovaný 6/ a 4/ a pripustil zmenu návrhu o určenie, že žalovaný spoluvlastnícky podiel po pôvodne žalovanom 6/ a 4/ patrí do dedičstva. Ohľadom žalovaného 5/ konanie zastavil uznesením sp. zn. 2C/161/2008 z 11.05.2016.

Podľa súdu medzi účastníkmi konania nebolo sporné, a preto to ani nedokazoval, že tak žalobca ako aj pôvodní žalovaní 2/ až 7/ boli v čase uzavretia sporných kúpnych zmlúv zapísaní na LV č. XXXX

a XXXX k. ú. Q. ako podieloví spoluvlastníci spoločnej nehnuteľnosti hotela Roháč s pozemkami, a zároveň následne dňa 27.09.2006 došlo k uzavretiu kúpnej zmluvy medzi žalovaným 1/ a žalovaným 8/ dňa 27.09.2006, ktorej predmetom boli príslušné spoluvlastnícke podiely, ktoré na žalovaného 1/ boli prevedené kúpnyimi zmluvami pôvodnými žalovanými 2/ až 7/, ktorej vklad bol povolený Správou katastra Tvrdošín a sú v prospech žalovaného 8/ zapísané na LV č. XXXX k. ú. Q. a na LV č. XXXX k. ú. Q.. K námietke žalovaných ohľadom nedostatku aktívnej vecnej legitímácie súd uzavrel, že žalobca je aktívne vecne legitímovaným v tomto spore. Žalobu zamietol z dôvodu nedostatku naliehavého právneho záujmu na podaní určovacej žaloby (§ 137 písm. c/ zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku, ďalej len „C. s. p.“, § 80 písm. c/ O. s. p. K tvrdeniam žalobcu ohľadom porušenia predkupného práva v súvislosti s prevodom spoluvlastníckeho podielu k sporným nehnuteľnostiam, napriek tomu, že skonštatoval, že žalobca nemá naliehavý právny záujem na požadovanom určení, pre úplnosť veci považoval za vhodné pre dokreslenie celého skutkového stavu poukázať na niektoré okolnosti, ku ktorým v rámci hodnotenia skutkového stavu dospel. Účastníkmi konania nebolo namietané, že k odpredaju spoluvlastníckych podielov došlo aj napriek tomu, že pôvodne žalovaní nezaslali písomnú ponuku žalobcovi ako jednému zo spoluvlastníkov. Pri striktnom formálnom a čisto gramatickom výklade by bolo možné dospieť k záveru, že napadnuté kúpne zmluvy sú tak relatívne neplatné podľa § 140 Občianskeho zákonníka v spojení s § 40a Občianskeho zákonníka, keďže žalobcovi ako dotknutému spoluvlastníkovi neboli prevádzané spoluvlastnícke podiely písomne ponúknuté na odkúpenie, keďže neboli prevádzané blízkym osobám. Úmyslom zákonodarcu nebolo obmedziť podielového spoluvlastníka vo výkone čiastkového oprávnenia previesť svoj spoluvlastnícky podiel na inú než blízku osobu až do takej miery, že by sa spoluvlastnícky podiel stal (ako v tomto konkrétnom prípade), vzhľadom na vysoký počet spoluvlastníkov (neznámy pobyt spoluvlastníkov, mnohí spoluvlastníci v čase zamýšľaného prevodu už nežili) reálne neprevoditeľným, čím by v konečnom dôsledku boli spoluvlastníci, ktorí by už nechceli vlastníť svoj spoluvlastnícky podiel (len kvôli striktnému formálnemu výkladu zákona) by boli nútení, a to i napriek svojej nevôli, zotrvať v spoluvlastníckom vzťahu k nehnuteľnostiam a ich právo nakladať s predmetom ich vlastníctva, by tak bolo zákonom neúmerne obmedzené. Okrem z toho vyjadrenia žalobcu vyplynulo, že žalobca nemal ani nemá záujem odkúpiť žalované spoluvlastnícke podiely k predmetným nehnuteľnostiam, má iba záujem obnoviť pôvodné spoluvlastnícke vzťahy pôvodných spoluvlastníkov, resp. ich právnych nástupcov (napriek ich nevôli) a zabrániť, aby do týchto spoluvlastníckych vzťahov vstúpila tretia osoba a z tohto dôvodu nepodal ani žalobu o nahradenie prejavu vôle. Hodnotením dôkazov súd rovnako uzavrel, že žalobca vedel, že spoluvlastnícke podiely sa budú odpredávať a že ich bude odkupovať žalovaný 1/ a napriek uvedenému, v rozpore so zásadou „právo patrí bdelym“ nepristúpil k riešeniu vzniknutej situácie, svojou nečinnosťou akoby schvaľoval postup spoluvlastníkov, ktorí v dobrej viere svoje spoluvlastnícke podiely odpredali žalovanému 1/ pričom bol v tom čase predsedom Urbára Trstená a dokonca členovia urbára sa na neho obracali s dotazom ako reagovať na ponuku žalovaného 1/ (vyjadrenie L. P. na č. I. 250 spisu). K záveru o tom, že žalobca „o skupovaní spoluvlastníckych podielov“ vedel vyplynulo nepriamo z písomných vyjadrení pôvodne žalovaných a ich právnych nástupcov, listinných dôkazov, výpovedí štatutárnej zástupkyne žalovaného 1/ I. T. a aj žalovaných v konaniach vedených na Okresom súde Námestovo pod sp. zn. 1C/46/2008, sp. zn. 5C/49/2008 a sp. zn. 5C/45/2008, ktoré boli oboznámené ich prečítaním. Súd nemal pochybnosti, že žalovaný 1/ dal zverejniť na verejnej tabuli mesta Trstená výzvu spoluvlastníkov zo dňa 10.01.2012 na odkúpenie podielov spoločnej nehnuteľnosti, čo bolo potvrdené listinnými dôkazmi a túto skutočnosť potvrdila aj pracovníčka mesta D. G.. V prípade tvrdení žalobcu, že v danom prípade treba posudzovať vec komplexne, predmetom sporu je spoločná nehnuteľnosť a pri dôvodnosti uplatneného nároku žalobcu na určenie neplatnosti právneho úkonu (z hľadiska hmotného práva) je potrebné vychádzať aj z ostatných podmienok zákona o pozemkových spoločnostiach a treba skúmať aj absolútnu neplatnosť právneho úkonu. Podľa § 2 ods. 3 zákona o pozemkových spoločnostiach ak zákon neustanovoval inak, vzťahovali sa na práva a povinnosti vlastníkov podielov spoločnej nehnuteľnosti ustanovenia Občianskeho zákonníka. Podľa § 4 ods. 1 zákona o pozemkových spoločnostiach špecifikom spoločnej nehnuteľnosti bola nedeliteľnosť podielového spoluvlastníctva spoločnej nehnuteľnosti a predovšetkým nemožnosť toto spoluvlastníctvo zrušiť a vyporiadať podľa klasického postupu zrušenia a vyporiadania spoluvlastníctva podľa § 141 resp. podľa § 142 Občianskeho zákonníka. V prípade takejto spoločnej nehnuteľnosti teda ak spoluvlastník už nechcel v spoluvlastníctve zotrvať, nemohol žiadať spoluvlastníctvo zrušiť a vyporiadať, mohol zo spoluvlastníctva odstúpiť len tým, že svoj spoluvlastnícky podiel previedol na inú osobu. Zákonodarca uvedomujúc si takýto stav a svojimi dôsledkami neželateľné obmedzenie vlastníckeho práva spoluvlastníka čo do práva previesť svoj spoluvlastnícky podiel v novom zák. č. 97/2013 Z. z. o pozemkových spoločnostiach už zrealizoval pohľad zákona na reálnu ponukovú možnosť podielových spoluvlastníkov spoločnej nehnuteľnosti.

Konkrétne v § 9 zák. č. 97/2013 Z. z. s účinnosťou od 01.05.2013 v podstate vypustil aplikovateľnosť ustanovení Občianskeho zákonníka o predkupnom práve na prevod spoluvlastníckeho podielu na spoločnej nehnuteľnosti. Spoluvlastník už nemusí ponúkať svoj spoluvlastnícky podiel k spoločnej nehnuteľnosti na predaj všetkým ostatným spoluvlastníkom, ale urobí túto ponuku voči ostatným spoluvlastníkom prostredníctvom výboru pozemkového spoločenstva ako výkonnému a štatutárnemu orgánu spoločenstva a ak o podiel neprejavia záujem ostatní vlastníci podielov, môže ho predať tretej osobe. O trovách konania súd rozhodol podľa § 255 C. s. p., žalovaní boli v konaní úspešní, a preto majú nárok na náhradu konania.

2. Proti rozsudku okresného súdu podal odvolanie žalobca prostredníctvom splnomocneného zástupcu. V prvom rade namietal procesnú chybu súdu prvej inštancie v tom, že bez právneho dôvodu prestal konať so žalovaným 5/ P. M.. Považoval za nepravdivé uvádzanie súdu, že právoplatným uznesením sp. zn. 2C/161/2008 z 11.05.2016 konanie voči nemu zastavil na jeho návrh, nakoľko takýto návrh vo veci žalovaného 5/ nepodal (viď citované uznesenie súdu ako aj uznesenie č. k. 2C/161/2008-150 z 28.06.2016). Súd bol preto povinný konať aj so žalovaným 5/ ako účastníkom konania.

K zamietnutiu žaloby z dôvodu nedostatku naliehavého právneho záujmu na podaní určovacej žaloby žalobca uviedol, že skutkové zistenie súdu prvej inštancie je v hrubom rozpore s vykonanými dôkazmi ako aj následným nesprávnym právnym posúdením prejednávanej veci. Vychádzajúc zo skutočností, že v súdnej veci ide o neplatnosť kúpnych zmlúv, predmetom ktorých je podiel na spoločnej nehnuteľnosti medzi pôvodnými žalovanými - prevodcami, členmi pozemkového spoločenstva Urbár Trstená a nadobúdateľom žalovaným 1/ a následne medzi žalovaným 1/ a žalovaným 8/, pri dôvodnosti jeho uplatneného právneho úkonu na určenie neplatnosti právneho úkonu (z hľadiska hmotného práva) súd bol povinný posudzovať platnosť právnych úkonov žalovaných podľa podmienok zákona o pozemkových spoločenstvách, kedy došlo k uskutočneniu právnych úkonov podľa úpravy zakotvenej v tomto zákone pre prevod nehnuteľností. V tejto súvislosti sa žalobca odvolával na právne názory vyplývajúce z uznesenia Krajského súdu v Žiline sp. zn. 7Co/300/2015 v obdobnej veci, rozsudku Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Cdo 208/2010, nálezu Ústavného súdu SR z 19.03.1977 sp. zn. I.ÚS 17/97 alebo z 26.06.2008 sp. zn. II.ÚS 111/08. Z uvedeného podľa neho vyplýva, že je nesprávny právny názor súdu prvej inštancie, pokiaľ posudzuje dispozíciu s podielmi na spoločnej nehnuteľnosti žalovaných podľa úpravy spoluvlastníctva v § 136 a nasl. Občianskeho zákonníka. Spoluvlastníctvo spoločnej nehnuteľnosti podľa zákona o pozemkových spoločenstvách nemožno zrušiť a vyporiadať podľa § 140 až § 142 Občianskeho zákonníka (§ 4 ods. 1 zákona o pozemkových spoločenstvách) na rozdiel od spoluvlastníctva podľa § 136 a nasl. Občianskeho zákonníka. Spoluvlastníci spoločnej nehnuteľnosti musia v spoluvlastníctve zotrvať aj proti svojej vôli na rozdiel od spoluvlastníkov podľa § 136 a nasl. Občianskeho zákonníka. Jediným spôsobom ako vystúpiť zo spoluvlastníctva spoločnej nehnuteľnosti podľa zákona o pozemkových spoločenstvách bol prevod (celého) podielu spoločnej nehnuteľnosti na niekoho iného. Rovnaká právna úprava platí aj dnes podľa zák. č. 97/2013 Z. z. Vychádzajúc z uvedeného potom neobstojí právna argumentácia súdu prvej inštancie ohľadne nedostatku naliehavého právneho záujmu na podaných žalobách a následných zmenách žaloby, ktoré vyplynuli z meniacich sa skutkových okolností prejednávanej veci, na ktoré on reagoval. Žalobca vytýkal súdu, že sa nezaoberal argumentovaním naliehavého právneho záujmu na podanej žalobe vychádzajúceho zo všetkých skutkových okolností prejednávanej veci tak ako ich on uvádzal v celom konaní, ale najmä v písomnom podaní zo dňa 09.09.2016. Okrem dôvodov, ktoré v konaní už uviedol, pokiaľ ide o naliehavý právny záujem na určovacích petitoch, ešte zdôraznil a doplnil nasledujúce: On má na určovacích petitoch naliehavý právny záujem, lebo to vyplýva z jeho členstva v spoločenstve Urbáru Trstená, domáhať sa nápravy porušenia zákona o pozemkových spoločenstvách, domáhať sa nápravy porušenia spoločenskej zmluvy Urbáru Trstená, lebo len na základe žaloby možno dosiahnuť nápravu protiprávneho stavu, zmenu zápisu na LV č. XXXX a č. XXXX k. ú. Q., kde žalovaný 8/ je v rozpore s právom vedený ako spoluvlastník k spoločným nehnuteľnostiam, čím je ohrozené jeho právne postavenie ako spoluvlastníka týchto nehnuteľností ako aj ostatných spoluvlastníkov spoločnej nehnuteľnosti. V tejto súvislosti sa žalobca odvolával na konštantnú judikatúru Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Cdo 110/2009 zo dňa 25.05.2010 a uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 20.10.2010 sp. zn. 4Cdo 136/2009. Podľa neho je nesporné, že porušením práva sa v spoluvlastníckych vzťahoch k spoločnej nehnuteľnosti, ktorá je predmetom napádaných zmlúv, vytvoril objektívne stav právnej neistoty v spoluvlastníckych vzťahoch k spomínaným nehnuteľnostiam, čím je ohrozené jeho právne postavenie ako spoluvlastníka týchto nehnuteľností, ale aj ostatných spoluvlastníkov, lebo o nich protiprávne rozhoduje žalovaný 8/. Náprava tohto stavu nie je možná inými právnymi prostriedkami. Ďalej žalobca uviedol, že v súdnom prípade po podaní žaloby (už po dovolaní sa aj relatívnej neplatnosti) kúpnych zmlúv došlo k ďalšiemu prevodu spoluvlastníckych podielov podľa

neplatných zmlúv medzi prevodcom žalovaným 1/ a nadobúdateľom - žalovaným 8/. Rozsudok súdu o určení neplatnosti kúpnych zmlúv medzi žalovaným 1/ a pôvodnými žalovanými by nemohol byť záväzný aj pre žalovaného 8/ za podmienok uvedených v § 228 ods. 1 C. s. p. a § 34 ods. 2 Katastrálneho zákona, nakoľko podľa citovaného ustanovenia C. s. p. môže byť záväzný iba pre strany. Ustanovenie § 34 ods. 2 Katastrálneho zákona rieši postup správneho orgánu pri zápise listiny, ktorou je rozsudok o neplatnosti právneho úkonu a zároveň absentuje rozsudok o určení vlastníckeho práva, pretože v takom prípade, ak toto právo bolo následne dotknuté zmenou, treba súdom určiť, komu patrí vlastnícke právo. Teda ak právo k nehnuteľnosti bolo dotknuté ďalšou zmenou a na liste vlastníctva nebola vykonaná poznámka v zmysle § 228 C. s. p. vytvára sa pre prípad súdneho rozhodnutia o neplatnosti prekážka brániaca záznamu do katastra nehnuteľností. Za daných okolností on má právo na určenie, že žalovaní - prevodcovia sú spoluvlastníkmi sporných nehnuteľností a v prípade žalovaných prevodcov, ktorí zomreli, že sporné nehnuteľnosti patria do ich dedičstva v dôsledku neplatnosti kúpnych zmlúv medzi žalovaným 1/ a pôvodnými žalovanými a žalovaným 1/ a žalovaným 8/. V súvislosti s pôvodnými žalobami, on má aktívnu legitimáciu aj na takéto určenie. Bez takéhoto určenia by totiž nebola možná zmena zápisu na liste vlastníctva na pôvodných žalovaných, žijúcich členov spoločenstva a na určení, že sporné nehnuteľnosti patria do dedičstva po zomrelých účastníkoch konania. Len takýto rozsudok bude záväzný pre všetkých účastníkov dotknutých právnych vzťahov. Ďalej žalobca vytýkal súdu, že napriek tomu, že zamietol žalobu z dôvodu nedostatku naliehavého právneho záujmu, sa zaoberal aj meritom veci. Zaujal preto stanovisko aj k dôvodom rozsudku súvisiacim s meritom vo veci. Z hľadiska vykonaného dokazovania je nesprávne tvrdenie súdu, že kúpne zmluvy nie sú relatívne neplatné, lebo žiadať zaslanie písomnej ponuky žalovaných o predaji spoluvlastníckych podielov k spoločnej nehnuteľnosti jemu, by bolo v rozpore s čl. 20 Ústavy SR týkajúce sa obsahu vlastníckeho práva. V konštantnej judikatúre súdov SR takéto zdôvodnenie nemá oporu. V prejednávanej veci ide o spoluvlastníctvo spoločnej nehnuteľnosti podľa zák. č. 181/1995 Z. z. resp. zákona č. 97/2013 Z. z. V rozpore s platným právom je tvrdenie súdu, že on vedel, že spoluvlastnícke podiely sa budú predávať a že ich bude odkupovať žalovaný 1/, dozvedieť sa o tom mal od I. T., L. G., ďalších dôkazov súdom menovaných. V prejednávanej veci žalovaní - prevodcovia ako podieloví spoluvlastníci spoločnej nehnuteľnosti boli povinní ponúknuť mu ako oprávnenej osobe z predkupného práva sporné nehnuteľnosti na odkúpenie. Keďže išlo o nehnuteľnosti, ich ponuka mala byť písomná. Súd v odôvodnení rozsudku sa podrobne zaoberá opisom situácie ako žalovaný 1/ ako tretia osoba, ktorá nadobudla spoluvlastnícke podiely na spoločnej nehnuteľnosti prezentovala vôľu o ich odkúpenie. Záujem tretej osoby previesť na seba spoluvlastnícky podiel nie je splnením ponukovej povinnosti podielových spoluvlastníkov vo vzťahu k ďalšiemu spoluvlastníkovi, ktorému svedčí zákonné predkupné právo. Žalovaní poukazovali na to, že žalovaného 1/ splnomocnili, aby v ich mene realizoval ponukovú povinnosť vyplývajúcu z ust. § 140 Občianskeho zákonníka. Posúdenie toho, či splnomocnenie žalovaného 1/ na realizáciu ponukovej povinnosti v mene pôvodných žalovaných 2/ až 7/ bolo urobené riadne a účinne, sa súd nezaoberal. Ponuka podľa § 605 Občianskeho zákonníka je jednostranným adresným právnym úkonom, ktorý spočíva v prejave vôle jednej strany - spoluvlastníka, ktorý chce predať svoj spoluvlastnícky podiel a tento smeruje voči adresátovi, t. j. voči ostatným spoluvlastníkom, ktorým svedčí predkupné právo. V súvislosti s ust. § 45 ods. 1 Občianskeho zákonníka žalovaní nepreukázali a súd nevyhodnotil, či bolo platné a účinné splnomocnenie spoluvlastníkov pre žalovaného 1/, aby v ich mene splnil ponukovú povinnosť, ktorú mali voči nemu a ostatným spoluvlastníkom z predkupného práva. V konaní žalovaní za situácie, že označená výzva bola adresným právnym úkonom ani nepreukázali, či sa dostala do jeho sféry. Vzhľadom k uvedenému, takúto výzvu súd nemohol vyhodnotiť ako platnú ponuku podľa § 605 Občianskeho zákonníka. K ostatným okolnostiam uvádzaným v bode 16. odôvodnenia sa žalobca odvolával na písomné podanie súdu z 09.09.2016.

Žalobca vzhľadom k uvedenému ako aj na všetky dôkazy, ktoré v konaní prezentoval žiadal, aby odvolací súd napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie zmenil tak, že žalobe v celom rozsahu vyhovie, prípadne rozhodnutie zruší.

3. Žalovaní 1/, 2/, 3a/, 3b/, 3ca/, 3cb/, 3d/ 3f/, 4a/, 4b/, 6a/, 6b/, 6c/, 7b/, 7c/ a 8/ prostredníctvom svojho splnomocneného zástupcu vo vyjadrení k odvolaniu mali za to, že napadnutý rozsudok je v celom rozsahu vecne správny a vychádza zo správneho právneho posúdenia veci. Podľa nich sa súd dostatočne zaoberal tvrdeniami žalobcu, ktoré uvádza vo svojom odvolaní a dospel po vykonanom dokazovaní k správne právnemu záveru o tom, že v súdenom prípade na strane žalobcu neexistuje naliehavý právny záujem na požadovaných určeníach. Pokiaľ ide o určenie neplatnosti kúpnych zmlúv uzavretých medzi žalovaným 1/ a pôvodnými žalovanými, pozitívnym výrokom súdu by sa právne postavenie žalobcu nijakým spôsobom nezmenilo. Z uvedeného dôvodu žalobca nemá naliehavý právny

záujem na takomto určení. Čo sa týka vznesenej námietky žalobcu o tom, že sa súd nezaoberal absolútnou neplatnosťou zmluvy uzatvorenej medzi pôvodne žalovanými - prevodcami v čase prevodu nehnuteľností, ako členmi pozemkového spoločenstva Urbáru Trstená a žalovaným 1/, žalovaní uviedli, že táto neobstojí, nakoľko žalobca sa v petíte žalobného návrhu nedomáhal určenia absolútnej neplatnosti zmlúv a súd preto nemohol rozhodovať ultra petitem. Ďalej uviedli, že pokiaľ ide o zmluvy uzavreté medzi žalovaným 1/ a pôvodne žalovanými - prevodcami v čase prevodu nehnuteľností, ako členmi pozemkového spoločenstva Urbáru Trstená, ktorých určenia neplatnosti sa žalobca domáhal, v prípade pozitívneho výroku súdu by nebolo možné rozsudok súdu o určení neplatnosti právneho úkonu a takéhoto konania zapísať do katastra nehnuteľností, nakoľko práva k príslušným nehnuteľnostiam, pre ktoré sa vedie spor o neplatnosť prevodu nehnuteľností sa dotýka ďalšia právna zmena v zmysle § 34 ods. 2 Katastrálneho zákona, pričom výrok rozsudku o neplatnosti právneho úkonu, nie je záväzný aj pre účastníkov následnej zmluvy, t.j. pre žalovaného 8/, nakoľko v katastri nehnuteľností nebola vykonaná poznámka v tomto súdnom konaní v zmysle § 44a O. s. p. Žalovaní tiež uviedli, že žalobca nemá naliehavý právny záujem ani na určení, že sporné nehnuteľnosti patria do dedičstva po pôvodných žalovaných, keďže ani v prípade vyhovenia takémuto návrhu by sa jeho právne postavenie nijako nezmenilo. Žalobca pritom nie je aktívne vecne legitimovaný na podanie takejto žaloby, keďže mu nesvedčí právo domáhať sa takéhoto určenia. Aktívna vecná legitimácia vo vzťahu k podaniu žaloby o určení, že nehnuteľnosti patria do dedičstva patrí len dedičom. Svoj záver o neexistencii naliehavého právneho záujmu žalobcu na požadovanom určení žalovaní vyvodzovali aj z rozhodovacej činnosti Krajského súdu v Žiline ako súdu odvolacieho v obdobných veciach, keď naposledy vo svojom rozsudku sp. zn. 8Co 558/2015-370 zo dňa 22.07.2016 jednoznačne potvrdil, že žalobca nemá na požadovaných určeníach naliehavý právny záujem. Taktiež poukázali aj na rozsudok Krajského súdu v Žiline sp. zn. 5Co 252/2015 zo dňa 28.07.2015 v skutkovo obdobnej právnej veci. Žalovaní preto navrhli, aby odvolací súd rozsudok okresného súdu v celom rozsahu ako vecne správny potvrdil a priznal im nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči žalobcovi v rozsahu 100 %.

4. Žalobca na vyjadrenie žalovaných písomne nereagoval.

5. Krajský súd ako súd odvolací (§ 34 C. s. p.), po zistení, že odvolanie bolo podané včas, oprávnenou stranou konania (§ 362, § 359 C. s. p.), proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 355 ods. 1 C. s. p.), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 a contrario C. s. p.) preskúmal rozsudok okresného súdu v napadnutom rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní (§ 380, § 379 C. s. p.) a rozsudok okresného súdu v spojení s dopĺňacím rozsudkom v napadnutej časti podľa § 387 ods. 1 C. s. p. ako vecne správny potvrdil.

6. Žalobca v odvolaní namietal procesnú chybu súdu v tom, že bez právneho dôvodu prestal konať so žalovaným 5/. Považoval za nepravdivé uvádzanie súdu, že právoplatným uznesením konanie voči nemu zastavil na návrh žalobu. On takýto návrh voči žalovanému nepodal. Súd bol podľa neho povinný konať aj so žalovaným 5/ ako účastníkom konania.

Oboznámiac sa so žalobou došlou súdu dňa 22.09.2004, uznesením č. k. 2C/161/2008-65 zo dňa 21.07.2011, podaním žalobcu došlým súdu dňa 12.04.2016, uznesením č. k. 2C/161/2008-139 zo dňa 11.05.2016, listom zo dňa 27.06.2016, uznesením č. k. 2C/161/2008-150 zo dňa 28.06.2016 je odvolací súd názoru, že žalobca nevzal žalobu voči žalovanému 5/ späť celkom, ktorého dôsledkom by bolo zastavenie konania a to v zmysle ust. § 96 ods. 1 O. s. p. účinného do 30.06.2016. Uvedené nevyplýva z obsahu podania žalobcu z 12.04.2016. Žalobca totiž v podaní z 12.04.2016 výslovne neuviedol, že berie žalobu voči žalovanému 5/ celkom späť. Podanie (celé) žalobcu posúdiac podľa obsahu (§ 41 ods. 2 O. s. p. účinného do 30.06.2016) bolo naopak návrhom na zmenu žaloby v zmysle ust. § 95 O. s. p. účinného do 30.06.2016 keď v dôsledku údajného úmrtia žalovaného 5/ žiadal určiť, že predmetné nehnuteľnosti patria do dedičstva po ňom. Uznesením súdu č. k. 2C/161/2008-139 zo dňa 11.05.2016 súd konanie v časti o určenie vlastníckeho práva zastavil a nepripustil zmenu žaloby o určení, že nehnuteľnosti patria do dedičstva po žalovanom 5/. Napriek uvedenému je potrebné uviesť, že predmetom žaloby bol i nárok žalobcu zo dňa 22.09.2004 o určení neplatnosti kúpnej zmluvy a preto aj z tohto dôvodu nemohlo byť konanie voči žalovanému celé zastavené. Naviac odvolací súd poukazuje na to, že okresný súd pri rozhodnutí prehladol, že na základe ďalšieho návrhu žalobcu a to zo dňa 27.06.2016 pripustil zmenu žaloby práve vo vzťahu k žalovanému 5/ a to uznesením č. k. 2C/161/2008-150 zo dňa 28.06.2016. Súd žalovaného 5/ v úvodnej časti uznesenia neuviedol a ani mu predmetné uznesenie nedoručoval. Následne ho na pojednávania nepredvolával a rozhodol aj v jeho neprítomnosti. Okresný súd majúci nesprávne za to, že konanie voči žalovanému 5/ bolo zastavené

potom rozhodnutím, ktorým žalobu zamietol v celom rozsahu, nerozhodol o celom návrhu a teda aj o návrhu žalobcu vo vzťahu k žalovanému 5/. Odvolací súd vzhľadom na uvedené vrátil okresnému súdu podaním z 26.05.2017 č. k. 8Co/10/8/2017-298 ako predčasne predloženú na rozhodnutie o odvolací žalobcu a uložil okresnému súdu doručiť žalovanému 5/ uznesenie č. k. 2C/161/2008-150 zo dňa 28.06.2016 do vlastných rúk, vydať opravné uznesenie ohľadom označenia žalovaného 5/ v úvodnej časti uznesenia a to v zmysle ust. § 234 ods. 2, § 224 C. s. p., na pojednávaní rozhodnúť dopĺňacím rozsudkom o žalobe žalobcu vo vzťahu k žalovanému 5/ (§ 225, § 177, § 219 C. s. p.), žalovanému 5/ doručiť rozsudok okresného súdu č. k. 2C/161/2008-273 zo dňa 03.11.2016, dopĺňací rozsudok, odvolanie žalobcu z č.l. 279 spisu s výzvou na vyjadrenie (§ 373 ods. 3 C. s. p.) a vyjadrenie žalovaných z č.l. 284 spisu.

Okresný súd následne dopĺňacím rozsudkom č. k. 2C/161/2008-360 zo dňa 26.06.2018 žalobu vo vzťahu k žalovaným v 5a/, v 5b/ a v 5c/ rade zamietol v celom rozsahu (výrok I.). Žalobcu zaviazal nahradiť žalovaným v 5a/, v 5b/ a v 5c/ rade trovy konania v plnej výške určenej v samostatnom uznesení po právoplatnosti vo veci samej (výrok II.).

Proti dopĺňaciemu rozsudku okresného súdu nebolo podané odvolanie zo strany žalobcu. Rozsudok okresného súdu ohľadom týchto vyššie uvedených výrokov zostal preto odvolacím súdom nedotknutý nakoľko nebol napadnutý odvolaním.

7. Okresný súd napadnutým rozsudkom žalobu žalobcu zamietol z dôvodu nedostatku naliehavého právneho záujmu na podaní určovacej žaloby. Rozhodnutie odôvodnil tým, že v danom prípade určovacia žaloba je z dôvodu svojej (preventívnej) povahy len dodatkom k základnej žalobe - žalobe o plnenie, ktorú procesný predpis favorizuje. Zmyslom sporového súdneho konania je totiž vyriešiť/ odstrániť existujúci občiansko-právny spor a predísť súčasne reťazeniu súdnych sporov. Uvedenému slúži požiadavka preukázania naliehavého právneho záujmu, ktorej praktickým dôsledkom je povinnosť žalobcu preukázať, že kladný určovací výrok súdu konečným spôsobom odstráni medzi účastníkmi konania existujúci stav právnej neistoty/spornosti. Ak by súd za daného stavu vyhovel žalobe žalobcu, nevedlo by to k odstráneniu spornosti. Určovací výrok by znamenal, že žalovaní by sa proti svojej vôli opätovne stali podielovými spoluvlastníkmi (hoci nikoho nie je možné nútiť zotrvať v takejto pozícii), s opätovnou možnosťou dispozície so spoluvlastníckymi podielmi (o ktoré však žalobca nemá záujem), čo by po predpokladaných ďalších dispozičných úkonoch žalovaných (nakoľko nemajú záujem zotrvať v spoluvlastníckom vzťahu) viedlo k ďalším súdnym sporom. Z tohto dôvodu aplikačná prax (napr. uznesenie NS SR sp. zn. 2Cdo 28/2009 zo dňa 26.05.2010) dospela k záverom, že právna úprava umožňuje podielovému spoluvlastníkovi, ktorého predkupné právo nebolo rešpektované, uplatňovať tri (navzájom sa vylučujúce) typy nárokov - domáhať sa určenia (relatívnej) neplatnosti právneho úkonu, domáhať sa prevodu scudzeného podielu od nadobúdateľa alebo stav akceptovať a ponechať si predkupné právo voči nadobúdateľovi - z ktorých (nárokov) každý sleduje iný cieľ. Pri skúmaní naliehavého právneho záujmu v konaní o relatívnej neplatnosti právneho úkonu pre porušenie zákonného predkupného práva podľa § 140 Občianskeho zákonníka ide o posúdenie, či podaná žaloba je vhodným (účinným a správne zvoleným) procesným nástrojom ochrany práva žalobcu, či sa ňou môže dosiahnuť odstránenie spornosti práva a či snáď len zbytočne nevyvoláva konanie, po ktorom bude musieť aj nasledovať iné (ďalšie) súdne konanie alebo konania. Uvedené sa vzťahuje aj na žalobcom dodatočne doplnené petity, že spoluvlastnícke podiely patria do dedičstva po zomrelých pôvodných podielových spoluvlastníkovi.

8. Pokiaľ ide a zamietnutie žaloby žalobcu, odvolací súd potvrdil rozhodnutie súdu prvého stupňa ako vecne správne, keď sa stotožnil s názorom súdu prvej inštancie o neexistencii naliehavého právneho záujmu žalobcu na požadovanom určení.

9. V prejednávanej veci bola podaná žaloba o určenie neplatnosti kúpnej zmluvy uzavretej medzi žalovaným 1/ a pôvodne žalovanými 2/ až 7/ a určenie vlastníctva k nehnuteľnostiam, ktorých prevod bol predmetom uvedených zmlúv. Ide teda o žalobu podľa § 80 písm. c/ O. s. p. účinného do 30.06.2016, ktorú považuje zákon za procesne prípustnú len vtedy, ak je na požadovanom určení naliehavý právny záujem (obdobne ust. § 137 písm. c/ C. s. p.). Vo všeobecnosti treba vychádzať z toho, že naliehavý právny záujem na určovacej žalobe je daný vtedy, ak je tu daný aktuálny stav objektívnej právnej neistoty medzi žalobcom a žalovaným, ktorý je ohrozením žalobcovho právneho postavenia, a ktorý nemožno inými právnymi prostriedkami odstrániť, pričom nie je dôležité, ako táto neistota vznikla. Naliehavý právny záujem na požadovanom určení treba skúmať predovšetkým so zreteľom na cieľ sledovaný podaním žaloby a konečný zmysel navrhovaného rozhodnutia. Zmyslom sporového súdneho

konania je totiž vyriešiť/odstrániť existujúci občiansko-právny spor a predísť súčasne reŕazeniu súdnych sporov. Nakoľko dôkazné bremeno zaťažuje žalobcu, je jeho povinnosťou preukázať, že kladný určovací výrok súdu konečným spôsobom odstráni medzi stranami konania existujúci stav právnej neistoty/spornosti. V okolnostiach prejednávanej veci platí, že potencionálny kladný určovací výrok súdu by k požadovanému odstráneniu spornosti nevedol. Znamenal by len, že žalovaní 2/ až 7/ by sa proti svojej vôli opätovne stali podielovými spoluvlastníkmi (hoci nikoho nie je možné nútiť zotrvať v takejto pozícii), s opätovnou možnosťou dispozície so spoluvlastníckymi podielmi (o ktoré však žalobca nemá záujem). Pri aktuálne účinnom právnom režime, kedy sa na prevod spoluvlastníckych podielov už nevzťahuje úprava predkupného práva, môžu pritom žalovaní - aj v prípade potencionálneho vyslovenia neplatnosti napadnutého právneho úkonu súdom - následne svoje spoluvlastnícke podiely prevádzať bez obmedzenia, čo môže byť dôvodom ďalšej súdivosti.

10. V prípade porušenia predkupného práva umožňuje právna úprava podielovému spoluvlastníkovi, ktorého predkupné právo bolo porušené, uplatňovať tri (navzájom sa vylučujúce) typy nárokov - domáhať sa určenia (relatívnej) neplatnosti právneho úkonu, domáhať sa prevodu scudzeného podielu od nadobúdateľa alebo stav akceptovať a ponechať si predkupné právo voči nadobúdateľovi - z ktorých (nárokov) každý sleduje iný cieľ. Motívom prvého je navrátenie vecí do pôvodného stavu (vlastníctvo pôvodného spoluvlastníka), cieľom druhého je získanie spoluvlastníckeho podielu žalobcom. I keď právna úprava v prípade porušenia predkupného práva priamo počíta s dovolaním sa neplatnosti tohto právneho úkonu, a teda i s podaním určovacej žaloby, je aj v tomto prípade potrebné skúmať naliehavý právny záujem (viď napr. uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Cdo/56/2009). Pri skúmaní existencie naliehavého právneho záujmu v konaní o určenie relatívnej neplatnosti právneho úkonu pre porušenie zákonného predkupného práva podľa § 140 Občianskeho zákonníka ide potom o posúdenie, či podaná žaloba je vhodným (účinným a správne zvoleným) procesným nástrojom ochrany práva žalobcu, či sa ňou môže dosiahnuť odstránenie spornosti práva a či snáď len zbytočne nevyvoláva konanie, po ktorom bude musieť aj tak nasledovať iné (ďalšie) súdne konanie alebo konania. V prípade, ak oprávnený spoluvlastník má záujem nadobudnúť podiel spoluvlastníka, ktorý porušil jeho predkupné právo, má možnosť podať žalobu o nahradenie vôle povinného v zmysle § 161 ods. 3 O. s. p., ak nežiada bezprostredné nadobudnutie podielu na veci, jeho predkupné právo zostáva v zmysle § 603 ods. 3 Občianskeho zákonníka voči nadobúdateľovi (novému spoluvlastníkovi) v prípade, ak tento sa rozhodne v budúcnosti vec predať, zachované. Jediná situácia, kedy by žaloba o určenie neplatnosti mohla mať úspech, nastáva vtedy, pokiaľ by ostatní spoluvlastníci, ktorých predkupné právo bolo dotknuté, nemali záujem nadobudnúť prevádzaný spoluvlastnícky podiel, súčasne by mali za cieľ zabrániť tretej osobe vo vstupe do spoluvlastníckeho vzťahu. V takomto prípade žalobca znáša dôkazné bremeno ohľadne preukázania naliehavého právneho záujmu pre určenie neplatnosti zmluvy rovnako ako dôkazné bremeno preukázania naliehavého právneho záujmu, z akého dôvodu chce zabrániť novému nadobúdateľovi získať spoluvlastnícky podiel.

11. V prejednávanej veci, ako to vyplýva z obsahu spisu, žalobca nežiada nadobudnutie podielu pôvodne žalovaných 2/ až 7/ na veci, ale navrátenie právneho stavu pred uzatvorením spornej zmluvy z dôvodu, že chce zabrániť vstupu nového spoluvlastníka, a to pre iný spôsob nakladania s vecou. Žalobca však už bližšie neuviedol akým spôsobom sa odrazí nadobudnutie podielov, ktoré sú predmetom napadnutých kúpnych zmlúv žalovaným 1/, resp. následne žalovaným 8/ na nakladaní so spoločnou vecou, ani z akého dôvodu s uvedeným nakladaním nesúhlasí. Žalobca ako oprávnený spoluvlastník pritom neponúkol alternatívne riešenie, kto by mal na miesto "nového" spoluvlastníka nastúpiť. Z uvedeného dôvodu nie je na mieste vyhovieť jeho návrhu na rozhodnutie súdu určovacím výrokom. Nemožno totiž od žalovaných 2/ až 7/ spravodlivo požadovať, aby v spoluvlastníckom vzťahu zotrvali, ani nemožno vynuocovať zdržanie sa prevodu spoluvlastníckeho podielu z dôvodu zasahovania do jednej zo základných zložiek vlastníctva (spoluvlastníctva), a to práva s vecou (podielom) nakladať. Práve týmto by boli žalovaní neopodstatnene nútení zotrvať v spoluvlastníckom vzťahu bez predloženia relevantnej alternatívy riešenia tejto situácie. Uvedené sa v nadväznosti vzťahuje aj na žalobcom doplnené petity o určenie vlastníckeho práva (resp. do dedičstva) pôvodných podielových spoluvlastníkov.

12. Vyššie uvedené závery odvolacieho súdu o zamietnutí žaloby pre nedostatok naliehavého právneho záujmu sa zhodujú aj so závermi rozhodnutia Krajského súdu v Žiline č. k. 8Co/558/2015-370 zo dňa 29.04.2015. Obdobné boli vyslovené aj v rozhodnutiach č. k. 8Co/110/2017-129 zo dňa 31.05.2017, č. k. 10Co/578/2015-408 zo dňa 28.04.2016, č. k. 7Co/169/2017-302 zo dňa 08.11.2017. Aj preto odvolací súd nemal dôvod sa od nich odchýliť a neprijíť ich záver. Aj keď nebolo pri závere okresného

súdu o nedostatku nalievateľného právneho záujmu na určovacej žalobe dôvodné zaoberať meritórnym posúdením dotknutej veci, možno tiež konštatovať, že ďalšie prijaté závery okresného súdu (o existencii vedomosti žalobcu o zamýšľanom prevode spoluvlastníckych podielov, splnení ponukovej povinnosti vyvesením na úradnej tabuli) nie sú nelogické a nekonzistentné, či zjavne neodôvodnené. Rovnako, že by zakladali aplikáciu právnych noriem, ktoré by boli popretím ich účelu, podstaty a zmyslu. Navyše v aktuálnej úprave zákona o pozemkových spoločnostiach sa na prevod spoluvlastníckych podielov už nevzťahuje úprava predkupného práva (s účinnosťou od 01.05.2013 spoluvlastník už nemusí ponúknuť svoj spoluvlastnícky podiel k spoločnej nehnuteľnosti na predaj všetkým ostatným spoluvlastníkom, ale urobí túto ponuku voči ostatným spoluvlastníkom prostredníctvom výboru pozemkového spoločenstva, čím sa výrazne zjednodušila ponuková povinnosť).

13. Vzhľadom na uvedené skutočnosti odvolací súd nepovažoval odvolanie žalobcu za dôvodné. Rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti preto ako vecne správny potvrdil a to vrátane výroku o trovách konania, ktorý nebol osobitne napadnutý odvolaním.

14. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1, § 262 ods. 1, § 255 ods. 1 C. s. p. Úspešnou stranou odvolacieho konania boli žalovaní 1/, 2/, 3a/, 3b/, 3ca/, 3cb/, 3d/ 3f/, 4a/, 4b/, 6a/, 6b/, 6c/, 7b/, 7c/ a 8/ preto im súd priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %. O výške náhrady týchto trov konania rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením po právoplatnosti tohto uznesenia (§ 262 ods. 2 C. s. p.).

15. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 (za) : 0 (proti).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

P o u č e n i e : Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C. s. p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C. s. p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 1, 2 C. s. p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1 a 2 C. s. p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C. s. p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1 a 2 C. s. p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C. s. p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 C. s. p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 C. s. p.).